Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E. Yildirim, M. Groenhuis en S. Quak	**Datum**	14 februari 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9737702
E-mail	martin.groenhuis@utrecht.nl s.quak@utrecht.nl emine.yildirim@utrecht.nl	**Onderwerp**	Collegereactie Initiatiefvoorstel Ongelijk investeren voor gelijke kansen
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Volksgezondheid, Jeugd en jeugdzorg, Onderwijs, Werk en Inkomen

Geachte leden van de raad,

Het initiatiefvoorstel dat de PvdA op 23 december 2021 heeft aangeboden, stelt een belangrijk en actueel vraagstuk van (toenemende) ongelijkheid in de stad centraal. Op vrijwel alle onderdelen van ‘brede welvaart’ is een scheve verdeling te constateren: welzijn, gezondheid, werk en inkomen, zijn ongelijk verdeeld over de bewoners van de stad. En deze verschillen zijn tijdens de coronapandemie helaas verder toegenomen. We waarderen het dat de PvdA de inzet op ‘Ongelijk investeren voor gelijke kansen’ wil verstevigen en onderschrijven hierbij volledig de aandacht die nodig is voor zowel het vraagstuk van de ongelijkheid in de stad, als de zorg voor gelijke kansen. We investeren hier al jaren in en hebben dit in de afgelopen periode geïntensiveerd. In onze aanpak lopen we tegen een aantal fundamentele vraagstukken en dilemma’s aan die bij de uitvoering van de uitgangspunten van het initiatiefvoorstel ook spelen. Het initiatiefvoorstel biedt onvoldoende richting om deze op te lossen en daarom willen we graag eerst een meer fundamenteel gesprek over kansengelijkheid met de raad voeren.

In reactie op uw initiatiefvoorstel geven wij hieronder onze wensen en bedenkingen.
We gaan achtereenvolgens in op het Utrechtse beleid om een stad te zijn voor iedereen, op de vraagstukken die vragen om fundamentele keuzes, op de behoefte aan een maatschappelijk en politiek debat en komen we tot slot met een wens voor het vervolg.

Utrecht stad voor iedereen
Utrecht wil een stad voor iedereen zijn. Een inclusieve stad waar het voor alle Utrechters goed wonen, werken en leven is. Daarbij mag het niet uitmaken waar je wieg staat of wat de achtergrond van je ouders is. We zetten ons al decennia in om ervoor te zorgen dat inwoners die dat het hardst nodig hebben, extra ondersteuning krijgen. Het richten van ons beleid op de meer kwetsbare inwoners zit in ons Utrechtse DNA en in dat opzicht is het principe ‘Ongelijk investeren voor gelijke kansen’ al doorgedrongen in onze manier van werken in tal van initiatieven en regelingen.

Zo lopen er bijvoorbeeld vanuit de agenda 'Gelijke Kansen' met onderwijs en jeugdpartners veel initiatieven en trajecten om alle kinderen en jongeren eerlijke kansen te bieden. Vanaf de jongste kinderen met de aanpak Kansrijke start voor de eerste 1000 dagen, de voorschoolse aanpak en het Utrechts aanmeldbeleid, tot brede scholen, een goede aansluiting vanuit het onderwijs op de arbeidsmarkt en een Utrechtse Anti-discriminatie agenda. De inzet van onze buurtteams is gericht op de vragen en behoeften in onze wijken. Met de actieagenda Utrecht Schuldenvrij zorgen we ervoor dat we mensen met schulden eerder bereiken en helpen we meer inwoners uit de schulden. De Werkbeweging richt zich erop dat mensen met enige afstand tot de arbeidsmarkt een stap zetten richting werk. Met de nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden en binnen het programma Detentie en Terugkeer ontwikkelen we met partners initiatieven voor begeleiding naar banen, opleiding en dagbesteding om jongeren en jongvolwassenen met crimineel gedrag op het rechte pad te krijgen en perspectief te bieden.
Als vervolg op het advies van de Taskforce Maatschappelijke Effecten Corona waarin duidelijk werd dat de verschillen door de pandemie verder zijn toegenomen, hebben we medio 2021 besloten om hier steviger op tegen te sturen in het laatste jaar van deze coalitie. Hierbij leggen we de focus op wonen en jongeren/jongvolwassenen. Dit heeft er onder andere toe geleid dat er een taskforce is opgericht om versneld tijdelijke woonruimte toe te voegen. Hierover bent u reeds geïnformeerd met de raadsbrief Versneld tijdelijke woonruimte toevoegen. Gericht op jongeren onder de 16 jaar zijn we onder andere het gesprek gestart met onderwijs en partners over ontwikkelen van een rijke schooldag en doortrekken van het principe kansrijk adviseren naar komend schooljaar. Voor jongeren tot 27 jaar passen we binnen de participatiewet de vier weken zoektermijn niet toe en passen we vrijlating van inkomsten/onkostenvergoeding uit arbeid/vrijwilligerswerk wel toe. Hierover bent u geïnformeerd in de Raadsbrief Verruimingen voor jongvolwassenen op gebied van Werk en Inkomen. Ook zetten we extra stappen om de aanpak jeugdwerkloosheid verder te verstevigen en onderzoeken we hoe we de wijkgerichte Focus aanpak gericht op kwetsbare jongeren tussen de 18 en 23 jaar structureel kunnen financieren.

Fundamentele keuzes nodig
Al deze inspanningen zijn van betekenis voor onze inwoners in een kwetsbare situatie en tegelijkertijd zien we dat het een grote uitdaging blijft om een stad te zijn waar iedereen kan meedoen en gelijke kansen krijgt. Het is dan ook terecht dat in het initiatiefvoorstel hier aandacht voor wordt gevraagd. Als leidend principe staat 'Ongelijk investeren in gelijke kansen' niet ter discussie. We onderschrijven ook dat de hardnekkigheid van het vraagstuk vraagt om een duurzame stevige inzet en sturing. Het initiatiefvoorstel geeft terecht aan dat we goed moeten bepalen welke opbrengsten er gerealiseerd worden wanneer we nog sterker werken vanuit dit principe.
Aan het complexe weerbarstige vraagstuk kansenongelijkheid liggen dusdanig fundamentele vraagstukken en dilemma's ten grondslag waar het initiatiefvoorstel ons inziens onvoldoende antwoord op biedt. Het onderwerp raakt namelijk aan fundamentele vragen over rechtvaardigheid en ongelijkheid, eerlijke verdeling van (kansen op) brede welvaart, de sturing en de mate van invloed hierop door de lokale overheid. Deze complexiteit vraagt om het explicieter duiden van de effecten die we beogen op de verschillende leefgebieden, hoe ver we hierin willen gaan en de keuzes die we hierbij willen maken in de schaarse middelen en capaciteit.

Maatschappelijk en politiek debat
De grote gevolgen die deze keuzes over o.a. herverdeling van middelen en inzet met zich meebrengen voor de stad vragen om een politiek debat. Een zorgvuldig gesprek over wat we willen bereiken en welke fundamentele keuzes nodig zijn en we willen maken. Wij voeren dit debat graag met u als Raad om gezamenlijk stappen te zetten en tot meer richtinggevende kaders te komen. Daarnaast vinden we het belangrijk dit gesprek samen met de stad te voeren en samen na te denken over de effecten die we beogen en de concrete inzet die het vraagt.

Een paragraaf in elk beleidsdocument opnemen, lijkt niet de beste wijze om het werken aan gelijke kansen te bevorderen en de raad te informeren. Deze procedurele maatregel is niet in lijn met de wens van de raad om verschillende doelstellingen integraal af te wegen in beleid. Over de informatiebehoefte die er is, gaan we graag nader met u in gesprek over wat exact de behoefte is en hoe we hierin op een passende manier kunnen voorzien.
Tot slot is het voor ons onvoldoende inzichtelijk wat de financiële gevolgen zijn van het initiatiefvoorstel; gaat het bijvoorbeeld om een herverdeling van bestaande middelen (met alle keuzes van dien) of wordt er gevraagd om voor specifieke groepen extra te investeren.

Wens voor vervolg
Wij gaan graag eerst goed en zorgvuldig in gesprek met uw raad over de taaie dilemma's en politieke keuzes en zijn bereid hier morgen mee te starten. Hiervoor werken we een procesvoorstel uit; het initiatiefvoorstel is daarin een goede eerste stap. Ook denken we dat het belangrijk is om het gesprek te voeren met betrokken inwoners en partners in de stad om te bepalen welke mogelijkheden en oplossingsrichtingen daarbij denkbaar, haalbaar en effectief zijn.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,